

Täysistunto

Keskiviikko 25.11.2020 klo 14.00—22.01

18. Lakialoite laiksi metsästyslain 5 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 38/2020 vp Kristiina Salonen sd ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

20.13 **Kristiina Salonen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteeni tarkoitus on muuttaa metsästyslakia niin, että merimetso siirrettäisiin metsästyslain 5 §:n lajiluetteloon. Tämä tarkoittaa, että merimetso poistuisi luonnonsuojelulain piiristä. Koska merimetso kuuluu EU:n lintudirektiivin 1 artiklan tarkoittamiin luonnonvaraisiin lintuihin ja sitä koskevat lintudirektiivin säädökset, on merimetso lisäksi rauhoitettava ja poikkeukset suojelusta säädettävä asetusmuutoksella.

Arvoisa puhemies! Tein toimenpidealoitteen merimetson ja valkoposkikihanhien luokittelemisesta riistalinnuiksi jo vuonna 2015. En ole ennen sitä enkä sen jälkeen saanut kansanedustajana mistään asiasta niin paljon palautetta kuin tuolloin sain. Olen paljon puhunut muun muassa vanhusten asioista tai lasten asioista — en mistään niin paljon palautetta. Palautteet olivat myöskin laidasta laitaan, jopa hyvin uhkaavista viesteistä aina sitten kiitoksiin ja kehumisiin asti. Toimenpidealoitteeni kuitenkin raukesi tuolloin vaalikauden päätyttyä.

Sittemmin keskustelu on molempien lintujen osalta vain kiihtynyt. Olen seurannut sitä mielenkiinnolla. Ratkaisuesityksiäkin on vuosien aikana esitetty ja etsitty monia. Viimeisimpänä eduskunta on saanut käsiteltäväkseen kansalaisaloitteen valkoposkikihanhien metsästyksen sallimisesta. Nyt siis käsittelyssä on vastaava ratkaisu merimetson luokitteluksi riistalinnuiksi.

Merimetsot jakavat ihmisten mielipiteitä ja herättävät meissä jopa voimakkaita tunteita. Lajien suojelua puoltavat leimataan helposti arkitodellisuudesta irti oleviksi fanaatikoiksi ja lintujen haitoista kärsivät ihmiset taas sivistymättömiksi luonnon tuhoajiksi. Totuus on varmasti jotain aivan muuta. Kiihas vastakkainasettelu aiheesta estää meitä löytämästä ratkaisuja, joita kuitenkin kipeästi tarvitsemme. Lakialoitteeni on yksi yritys ratkaista asia.

Arvoisa puhemies! Merimetso on pesinyt Suomessa 1990-luvulta lähtien. Merimetsojen aiheuttamat haitat ovat lisääntyneet kantojen voimakkaan kasvun myötä. Vuonna 2019 pesiviä merimetsopareja laskettiin Suomessa olevan yhteensä 25 700. Merimetso-ongel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

ma on merkittävä esimerkiksi Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Kuntatasolla kasvu on ollut voimakkainta Raumalla, missä kanta lähes kolminkertaistui vuonna 2019 ja jatkoi seuraavana vuonna kasvuaan: kesällä 2020 Raumalla havaittiin 3 600 pesää, kun kesällä 2019 vastaava luku oli 2 080 pesää ja kesällä 2018 pesiä oli 795.

Merimetsotilanteen ongelmallisuudesta on puhuttu jo kauan, mutta valtakunnalliset toimet merimetsojen aiheuttamien haittojen torjumiseksi vielä puuttuvat. Ylisuuret merimetsopopulaatiot aiheuttavat tällä hetkellä merkittävää haittaa rannikkoalueiden kalastuselinkeinolle. Lintujen ulosteet vaurioittavat myös saaristoluontoa tappamalla puita ja muita kasveja lintujen pesimäluodoilla. Nämä pystyyn kuolleet haamuluodot aiheuttavat myös hajuhaittoja. Virkistysalueet ja vapaa-ajan asutuksen ympäristöt muuttuvat merimetsojen pesinnän myötä karmealla tavalla.

Nykyisin ely-keskukselta voi saada poikkeuslupajärjestelmän kautta luvan merimetsojen karkottamiseksi. Lupia on kuitenkin myönnetty harvakseltaan. Oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että poikkeuslupaedellytyksiä tulee tulkita suppeasti ja yleisluonteisia selvityksiä lintujen aiheuttamista vahingoista ei voida pitää riittävinä. Koska alueen ihmisten kokemus todellisuus on hyvin toisenlainen ja kannan kasvu on merkittävää, nykykäytännön mukainen luonnonsuojelulain poikkeuslupin tapahtuva vakavien vahinkojen torjunta ei ole riittävää. Poikkeuslupajärjestelmä ei toimi tällä hetkellä toivotusti, sillä Suomessa lupia myönnetään tiukemmin ehdoin kuin EU edellyttää. Viranomaisten tulkinnat eroavat merkittävästi esimerkiksi Tanskan ja Ruotsin viranomaisten tulkinnoista merimetsojen poikkeuslupien kohdalla.

Arvoisa puhemies! Merimetsoista aiheutuvien haittojen vähentäminen vaatii laaja-alaista yhteistyötä elinkeinonharjoittajien ja viranomaisten välillä. Siirto metsästettäväksi riistalajiksi olisi yksi osa tätä keinovalikoimaa. Merimetsan nykykanta kestäisi metsästyksen. Pelkkä häirintä aiheuttaa vain sen, että koloniat siirtyvät toiseen paikkaan. Metsästys tulisi-kin voida sallia pesimäajan ulkopuolella niin, että sillä olisi todellista vaikutusta kannan kokoon. Riistametsästys on vastuullinen tapa hallita kannan kokoa, ja siten voidaan yhteensovittaa merimetsot ja ihmiset yhteiseen elinpiiriin. — Kiitos.

20.18 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Merimetsokanta on kasvanut kohtuuttoman suureksi. Lintukolonnat vaurioittavat ulosteineen herkkää saaristoluontoa tappamalla puita ja muita kasveja sekä aiheuttamalla merkittäviä hajuhaittoja. Tosiasiassa elinvoimaisten lintulajien suojelussa ei ole järkeä. Elinkeinot, omaisuus ja virkistyskäyttö ovat saaristossa ja rannikolla uhattuina. Siinä missä toinen tunnettu suojelun piirissä oleva haittalaji, valkoposkihanhi, on laajasti kaupunkien ja viljelysten tuholainen, on merimetsa korostetusti haitta juuri rannikoilla ja saaristossa. Saaristoa ei kuitenkaan saa jättää hautautumaan merimetsan jätöksien alle. Nyt käsittelyssä olevassa lakialoitteessa esitetään merimetsan lisäämistä metsästyslakiin pois luonnonsuojelulain piiristä.

Kuten edellä kuullussa esittelypuheenvuorossa tuotiin esille, lintudirektiivi edellyttää siis suojelua, mutta tämä suojelun vähimmäistaso olisi mahdollista toteuttaa aloitteessa esitetyllä tavalla, erillisellä metsästysasetuksen mukaisella suojelulla. Käytännön kokemuk- sia vastaavasta EU:n sallimasta suojametsästyksessä tunnetaan valkoposkihanhi- en osalta ainakin Ruotsista ja Virosta. Me kokoomuksessa olemme esittäneet juuri vastaavaa mallia todellisuudessa elinvoimaisen valkoposkihanhi- en kannanhallintaa varten.

Arvoisa puhemies! Merimetsokanta on todella kasvanut voimakkaasti 1990-luvulta lähtien. Merimetsa on Suomen saaristoalueella paikallisesti hyvin elinvoimainen laji. Nykyi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

nen Suomen pesimäkanta on yli 25 000 paria. On väitetty, että merimetsokanta kasvaa, kunnes se tavoittaa kantokyvyn määrittelemän tasapainotilan. Pesimäkannan voimakas kasvu antaa kuitenkin viitteitä siitä, että kanta tulee kasvamaan muun saaristoluonnon ja sen käytön sekä elinkeinojen näkökulmasta aivan kestäättömän suureksi. Mielenkiintoista on, että luonto toki näyttää korjaavan itsekin ongelmaansa. On viitteitä siitä, että vahvistunut merikotka auttaa harventamaan merimetsoyhdyskuntia saaristossa. Erityisesti Saaristomerellä, Selkämerellä ja läntisellä Suomenlahdella on havaittu merikotkan vaikutusta merimetsoyhdyskuntiin.

Arvoisa puhemies! Merimetsot eivät pesi yksittäisparein siellä täällä saaristossa, vaan todella yleensä satojen ja jopa tuhansien parien yhdyskunnissa. Nämä lintukolonnat aiheuttavat massiivista paikallista tuhoa paitsi arvokkaalle luonnolle myös lähialueiden omaisuudelle. Kiinteistönvälittäjät ovat arvioineet, että kiinteistöjen arvot ovat pudonneet ja niiden myynti voi olla lähes mahdotonta Suomen suurimman merimetsoyhdyskunnan lähivesillä. Elinvoimaisten lintujen suojelun vuoksi ei tule nakertaa perusoikeuksiin kuuluvaa omaisuudensuojaa. Merimetsokolonnat arvioiden mukaan pahentavat vesien rehevöitymistä paikallisesti, lisäksi paikallisesti tärkeitä kalojen kutualueet ovat vaarassa. Elinvoimaisen lajin suojelussa ei toden totta ole järkeä. Kannatan edustaja Salosen tekemää lakialoitetta merimetsan lisäämiseksi metsästyslakiin.

Puhemies! Nämä Hitchcockin linnut, merimetsot ja valkoposkianhet, saavat aiheuttaa tuhoja niin kauan, kunnes löytyy se hallitus ja se ministeri, joka päättäväisesti siirtää nämä lajit, nämä elinvoimaiset lait, riistalajeiksi ja sallii suojametsästyksen, kuten muutamissa EU-maissa on näiden lintudirektiivin suojaamien elinvoimaisten lajien osalta tehty. Nyt näyttää valitettavasti siltä, että tämän järjen käytön esteenä on keskustan ja ministeri Lepän oma ministeriö, josta ei näytä löytyvän tahtotilaa sille, että nämä lajit saataisiin riistalajeiksi metsästyslainsäädännön piiriin.

20.23 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Merimetsot aiheuttavat suoraa rahallista vahinkoa maa-alueiden omistajille, kun ne esimerkiksi valtaavat rannikkokaupunkialueilla saaren, ja nykylainsäädännön mukaan ei asialle voi tehdä mitään. Merimetsojen uloste on niin myrkyllistä, että se pilaa maaperän siten, että kaikki kasvusto kuolee puita myöden. Uloste myös leviää sateiden ja merivirtauksien mukana lähialueiden rantoihin, joiden veden laatu täten myös vaarantuu.

Kalastuselinkeino kärsii valtavasti merimetsoista. Olen keskustellut kalastajien kanssa, ja heidän sanomansa on ollut, että merimetsot ovat yksi pääsyy kalastuksen heikentyvään kannattavuuteen, eli liian suuri merimetsokanta on merkittävä syy kaupallisen kalastustoiminnan lopettamiseen. Voidaankin sanoa, että merimetsot kilpailevat suoraan kalastuselinkeinojen kanssa mutta eivät maksa elinkeinostaan veroja niin kuin kalastajat vaan kuorivat niin sanotusti kerman päältä.

Joutuuko ihminen väistymään merimetsoyhdyskuntien tieltä? Suomen ympäristökeskuksen vuosittaisessa merimetsokannan laskennassa on selvinnyt, että Rauman saariston merimetsokanta oli yhdessä vuodessa kolminkertaistunut. Sen saman se on kyllä tehnyt ihan koko rannikkoseudulla. On selvää, että nyt pitää mennä eteenpäin ja tehdä ratkaisuja. Suomessa harvennetaan joka syksy hirvikantaa ihmisten vuoksi, nyt on aika harventaa myös haitallista merimetsokantaa. Nyt on aika reagoida, ettei täällä Suomessa ole tulevaisuudessa miljoonia merimetsoja. Sehän tarkoittaisi sitä, että rannikkoseutujen asukkaiden elämä muuttuisi suvereenisti yhä hankalammaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

Suomen Ammattikalastajaliitto on todennut tämän kuun tiedotteessaan, että jos yhteiskunta haluaa ylläpitää vahingollisen suurta, kaupalliselle kalastukselle mittavia vahinkoja aiheuttavaa merimetsokantaa, on vahingot korvattava kalastusyrityksille. Olen samaa mieltä. Suomen Ammattikalastajaliitto on ollut myös jo pitkään huolissaan ammattikalastajien määrän vähenemisestä, ja uusien kalastajien tulo alalle on mitätöntä, lähes mitätöntä. Jos mitään ei tehdä, niin tilanne tulee näkymään niin kalastajien kuin kaupan tiskille tulevien kalojen määrässä tulevina vuosina ja kotimaisen kalan tarjonta kuluttajille vaarantuu, ellei sitten lopu.

Arvoisa puhemies! Seison tämän lakialoitteen takana, koska se edesauttaa kalastajien toimeentuloa myös kotiseutuni Vaasan saaristoalueella. Merimetsot aiheuttavat suuret taloudelliset vahingot saarien omistajille ja kalastajille. Jos lakialoite ei mene läpi, niin se tietää yhä enemmän vaikeuksia Rannikko-Suomen kalastajien elinkeinolle, ja siten yksi ammattikunta tulee tiensä päähän. Kun saalis tulee ulkomailta, niin sen hiilijalanjälki ei vastaa hallituksen ajatusta ilmaston parantumisesta. — Kiitos.

20.27 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Salosen tekemä lakialoite metsästyslain muuttamisesta niin, että merimetsot siirrettäisiin metsästyslain lajiluetteloon, on erittäin kannatettava. Tästä asiasta on myös itselleni tullut paljon palautetta, ja on kysytty, mitä ihmettä tälle asialle voi tehdä, kun nämä merimetsot tuhoavat luontoa ja vievät kalastuselinkeinoja. Meillä on ollut se valkoposkihanhikansalaisaloite, ja tästä merimetsosiasiatkin on yritetty tehdä kansalaisaloitetta, mutta tämän ongelma on se, että se näkyy voimakkaaimmin kesäaikaan, ja sitten ei ehditä saada täyteen niitä kansalaisaloitteen vaatimia nimimääriä, ja sitten se raukeaa. Erittäin hyvä, että tästä on nyt lakialoite tehty, ja toivottavasti tätä kautta sitä saadaan vietyä eteenpäin.

Merimetsan pesät ovat jatkuvasti lisääntyneet, ja niitä on laskettu olevan noin 26 000. Monille kalastajille merimetsojen tuomat elinkeinohaitat ovat olleet viimeinen naula arkkuun, ja moni on lopettanut työnsä. Merimetsojen parvet ovat harventaneet kalakantoja huomattavasti, mikä on hankaloittanut kalastajien elannon saamista. Ja niin kuin täällä edustaja Mäkyinen toi esille, niin kyllähän tämä näkyy myöskin kaupan kalatiskillä, tai voi näkyä, ja meidän kuitenkin olisi hyvä sitä kotimaista kalaa syödä ja kalaruokia ylipäättensä enemmän, ja se myöskin vähentäisi meidän vesistömme rehevöitymistä.

Yksi merimetsa syö kalaa puoli kiloa päivässä, ja niiden parveen saattaa kuulua jopa 1 000 lintua, eli se tekee jo 500 kiloa kalaa päivässä. Tämä määrä on valtava, sillä merimetsot oleskelevat rannikolla parista kuukaudesta jopa viiteen kuukauteen. Saaristoissa luonto myös kärsii lintujen valtavasta ulostemäärästä. Jokainen saaristossa veneillyt tai risteilyllä ollut on varmasti nähnyt niitä vaaleanharmaita, pystyyn kuolleita pieniä saaria ja luotoja, jotka merimetsot ovat tuhonneet. Se ei ole enää normaalia luontoa. Sitä ei voi enää perustella sillä, että tämä on normaalia luonnon kiertokulkua. Sitä se ei enää ole, se on epänormaalia. Yksi laji on päässyt siellä liiaksi valtaan.

Sekä valkoposkihanhien että merimetsojen määrää on perusteltua rajoittaa. Molemmat näistä lajeista ovat EU:n lintudirektiivillä suojeltuja lajeja, mutta haittojen takia Suomi pystyy kyllä niitä rajoittamaan, ja EU:n taakse tässä asiassa ei voi piiloutua. Esimerkiksi Virossa ja Ruotsissa valkoposkihanhien metsästys on sallittu pelloilta satovahinkojen ehkäisemiseksi, ja heillä on myös sallittu luvanvaraista, rajoitettua metsästystä. Samoin voitaisiin toimia Suomessa, ja kätevinä se olisi laittamalla nämä molemmat lajit metsästyslain alle. Jokaisella maalla on oikeus tehdä poikkeuslupia ja alueellisesti myös myöntää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

enemmän häätölupia, ja se on aivan turhaa selittelyä joltain, ettei näin voi tehdä. Peltojen satoa, puistoja, saaristojemme moninaista luontoa ja kalavesiä ei turvata jälkikäteisillä toimilla, jos tuho on jo käynyt.

Toivottavasti saadaan nämä molemmat meillä tuholinnuiksi jo luokiteltua, koska niitten lajimäärä on runsastunut niin paljon, että saadaan niitä rajoitettua ja tämän lakialoitteen ja muiden vireillä olleiden aloitteiden voimalla asiaa edistettyä. On tärkeää pitää saaristo siistinä myös näistä jätöksistä ja rauhoittaa pellot toisaalta myös sadonkorjuulle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. Totean, että nyt on kuusi puheen-
vuoroa jäljellä ja 10 minuuttia aikaa tämän asian käsittelyyn tällä erää.

20.32 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Saloselle erittäin tärkeän asian esille nostamisesta. Katson samoin kuin te, että merimetso on jo nykyisellään sellainen haittaeläin, että jotakin tarvitsee tehdä. Valitettavasti on kuitenkin niin, että tämä riistalajiksi siirtäminen ei ratkaise sitä itse ongelmaa, joka tulee EU:sta ja lintudirektiivistä.

Kuten jokainen salissa oleva edustaja voi lukea — ja kehotan erityisesti edustaja Vestmania lukemaan — niin siellä riistaeläinten listalla on susi ja ahma. Tästäkin huolimatta me käymme jatkuvasti tätä susikeskustelua, pohjoisessa käymme keskustelua ahmoista. EU on valitettavasti se ongelma, mutta eivät tietenkään tässäkään voi tumput pudota, vaan täytyy jotakin kansallisesti tehdä, kuten itse asiassa on tehty.

On hyvin sääli, että edustaja Laiho nyt poistui. Hän moitti, että meidän täytyisi myös valkoposkihanhi siirtää riistalajiksi, käynnistää suojametsästys, kuten Virossa ja Ruotsissa on tehty. No, näin Suomi juuri teki. Meillä on myönnetty enemmän lupia valkoposkihanhihien tappamiseen ja poistamiseen kuin Ruotsissa ja Virossa. Toivoisin jollakin tavalla sellaista suhteellisuutta ja realismia enkä populismia tähän keskusteluun. [Heikki Vestman: Kuinka monta lintua on kaadettu niillä luvilla?] — Edustaja Vestmanille kyetään vastaamaan sen jälkeen, kunhan luvat on käytetty, kuinka monta niitä on. Minulla ei tarkkaa tietoa siitä ole. Te voitte varmaan tehdä kirjallisen kysymyksen aiheesta, mikäli haluatte, ja saatte varmasti ministeriöltä sitten tähän vastauksen.

Merimetso on kiistatta ongelma, ja jotain täytyy tehdä. Se on monellakin tasolla ongelma — kalastajille, saariston siisteydelle, yleiselle viihtyvyydelle — mutta muitakin lajeja on: susi, ahma, joutsen, valkoposkihanhi. Jopa talitintit, jotka tuolla Lapissa hyökkäävät tällä hetkellä, ovat oppineet sellaisen käyttäytymisen, että ne menevät navettoihin ja nokkivat siellä lehmien vetimet ja aiheuttavat satojentuhansien menetyksiä viljelijöille. Jotenkinhan meidän täytyy kyetä täällä puuttumaan tällaisten haittaeläinten toimintaan, ja no, ehkä hivenen leikkimielisesti voisin kysyä, tarvitsemmeko me tähän maahan tällaisen jonkun rauhoitettujen haittaeläinten viraston, joka ryhtyy aktiivisesti hakemaan lupia näitten eläinten poistoon ja tämän jälkeen viranomaistoimin myös niitä poistamaan, koska tällä hetkellähän tämä poikkeuslupien hakeminen jää yksittäisten yrittäjien, metsästyseurojen ja asukkaitten vastuulle. Pitäisikö valtion jollakin tavalla toimia tässä esimerkkinä ja olla mukana siinä petojen poistossa? Näinhän tehdään esimerkiksi Norjassa. Norjassa valtio sääntelee ahmakantaa, ja siellä ovat valtion palkkaamat ammattimetsästäjät helikopterilla ilmassa, jotka sitten poistavat sen ahmakannan siihen tasoon, mikä on päätetty. Tämän-
tyyppiseen suojametsästyskäytäntöön mielestäni myös Suomen tulee pyrkiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

Arvoisa puhemies! Tämän ongelman ratkaiseminen vaatii ennen kaikkea tiukkaa EU-politiikkaa. Vaikka olen tiukasti unionin puolustaja, niin katson kyllä, että tällaisten asioiden, kun puhutaan kansallisesta metsästyspolitiikasta, suojelluista lajeista, täytyy olla meidän kansallisessa päätäntävallassamme. Tiedän kyllä, että tämän eteen myös hallitus tekee kovaa työtä EU-pöydissä, ja toivon todella, että näitten haittaeläinlajien osalta me kykenemme sitä luontodirektiiviä muuttamaan siten, että päästään tiukasti kansalliseen sääntelyyn. — Kiitos.

20.36 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Lakialoite on mielestäni kannatettava jo useaan kertaan esitetyin perustein. Joskus näitä keskusteluja kuunnellessa tulee ihmeteltyä, missä tässä maassa tehdään päätökset, kun eduskunnassa niitä päätöksiä ei näytetä pystyvän tekemään.

Tämä näytelmä on nähty aika monta kertaa aikaisemminkin: Eduskunnassa on lähete-keskustelussa lakialoite myöhään illalla. Siitä keskustelevat sen allekirjoittaneet edustajat. Kukaan ei ole siitä eri mieltä, ei siitä julkisuudessaakaan oikein kukaan ole eri mieltä, mutta siltikään kyseinen asia ei etene mihinkään. Se on mielenkiintoinen ilmiö, mistä tämä johtuu. Näissä riista-asioissa, vahinkoeläinten hävitysasioissa, se johtuu käsittääkseni siitä, että suomalaiset itse ovat tehneet suojelun purkamisesta liian vaikeaa. Sen, että Suomessa on perusteettomasti eräiden lajien suojelun purkaminen liian vaikeaa, myöntävät jopa vihreät yksityisesti — eivät he tietenkään sitä julkisesti tule myöntämään missään olosuhteissa. En usko, että tässä on myöskään EU perimmäinen ongelma, vaan kyse on suomalaisesta hallintoalamaisuudesta, sellaisesta kansallisesta ajattelun mallista, että me emme pysty näitä asioita päättämään, kun joku päättää ne meidän puolestamme. Muut maat näköjään kuitenkin pystyvät päättämään ne omasta puolestaan, ja Suomessakin Ahvenanmaa pystyy kyllä päättämään merimetsojen ampumisesta.

Muistan vielä, kun olin edellisellä kaudella liikennevaliokunnan matkalla Ahvenanmaalla ja siellä tarjottiin mitä ilmeisimmin laillisesti ammutun merimetson lihaa pienenä makupalana aterian yhteydessä. Ei se kylläkään hyvää ollut, se maistui aivan kalalta. Siitä tulee mieleeni huolestuttava ajatus siitä, pitääkö sanonta ”ihminen on, mitä hän syö” paremmin paikkansa kuin toivommekaan.

20.37 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Ilolla tervehdin maakuntani kansanedustaja Salosen tekemää esitystä. Jotain on tehtävä, vaikka se nyt monesti jää, niin kuin edustaja Mäkelä sanoi, puhumisen asteelle täällä salissa.

Itse näen tämän ongelman kahden eri ministeriön välisenä miekkailuna. Tämä kärjistyy siihen, että tällä hetkellä on lainvalmistelussa jo lausuntokierrokselta palannut rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen. Tältä listalta on merimetso pois. [Kristiina Salonen: Juuri näin!] Käsittämätöntä, ja tiedämme, että kyllä molemmista ministeriöistä on oltu valmistelemassa tätä lakia. Käännetään selkä sille tosiasialle, että raumalainen kalastaja pystyy osoittamaan omien tilastojensa mukaan, että 70 prosenttia on ahvenkanta pienentynyt. Ammattikalastajat ovat sen asian tuoneet, eli tällä lausuntokierroksella ovat Pohjanmaan liitto, ammattikalastajat, Kalatalouden Keskusliitto ja Suomen Kalankasvattajaliitto ottaneet selkeästi kantaa, että tässä on erityinen ongelma. Meidän pitää nyt ihan oikeasti ruveta ravistelemaan näitä virkamiehiä ja lupaviranomaisia. [Mauri Peltokangas: Juuri näin!] Ei tässä ole niin kuin mitään tolkkua, että joku voi katsoa sitä haittaa, mikä tästä tulee ammattikalastukselle. Toteutuvatko perustuslain yhdenvertaisuus, elinkeinon-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

harjoittamisvapaus, omaisuudensuoja siinä vaiheessa, kun ammattikalastaja on eri asemassa kuin vaikkapa porotalous? Kalankasvattajille vahinkoja ja haittoja korvataan rahallisesti, mutta ammattikalastaja saa kärsiä sen vahingon ja sitten siinä määrin myös kuluttaja, kun ei sitä kotimaista kalaa tule pöytään.

Jotakin on tehtävä, ja jos ei muuta, niin kirjallista kysymystä nyt kuitenkin, ja sen lisäksi liitän tämän kirjallisen kysymyksen myös siihen kanteluun, minkä olemme edustaja Eestilän kanssa tehneet oikeuskanslerille, että lupaviranomaiset ja lainsäädäntö tässäkin tapauksessa jo valmisteluvaiheessa katsovat, että luonnonsuojelulaki on ylempänä kuin meidän perustuslakimme, eli tekevät perustuslaista erityislainsäädännön alaisen, ja se ei voi olla totta oikeusvaltiossa. [Mauri Peltokangas: Loistava puhe! — Oikealta: Hyvä puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — 3 minuuttia aikaa ja kolme puheenvuoroa.

20.40 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Tervehdin lämmöllä tätä aloitetta, ja tässä kun tutustuin vähän numeroihin, niin pisti silmään eritoten Rauman alueen — otan nyt esimerkkinä — paikallinen ongelma. 2018 siellä todettiin karvan alle 800 pesivää pariskuntaa, kaksi vuotta sen jälkeen, tänä vuonna, yli 3 600. Eliikä tämä kasvu on räjähdysmäistä, ja tässä nähdään se, mihin tämmöisellä luonnonsuojelulla nyt sitten päästään. On alueellisesti valtavia ongelmia, ja tässä on ollut erittäin hyviä puheenvuoroja nimenomaan kalastajien ja sieltä puolelta myöskin yrittäjien puolesta.

Pidemmittä puheita todellakin tervehdin lämmöllä ja kiitän lakialoitteen tekijää erittäin voimakkaasti. — Kiitos.

20.41 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Kiitos käytetyistä puheenvuoroista ja lakialoitteen saamasta tuesta. Valitettavasti lakialoite ei kerännyt paljoakaan allekirjoituksia, mutta toivottavasti maa- ja metsätalousvaliokunta voisi yhdistää lakialoitteen johonkin tulevaan hallituksen esitykseen. Tätä toivon, että asiaa lähdettäisiin jollakin tavalla ratkaisemaan. Kuten edustaja Kärnä sanoi, niin tämä ei ole ainut tapa eikä ehkä ratkaisisi koko ongelmaa — nykyisellään monen muunkaan eläimen osalta ongelma ei ole ratkennut — mutta jotain on tehtävä. Sen uskon, että kaikista puheenvuoroista yhteisenä tahtotilana voimme tässä todeta hallitukselle, että jotain on todella tehtävä.

Olemme edustaja Myllykosken kanssa paljon pohtineet sitä, mitkä ovat nämä eri vaihtoehdot, jotka sitten voisivat tämän ongelman ratkaista. Edustaja Myllykoski on ansiokkaasti nostanut esille sitä, että tämä ei ratkaisisi esimerkiksi sitä ongelmaa, että korvaukset elinkeinonharjoittajalle eivät toteudu, ja nosti hyvin myös esille tämän, että nyt tehdystä hallituksen esityksestä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta toden totta puuttuu esimerkiksi merimetso. Sille me voimme jotain tehdä, ja se pitää sinne saada.

Kiitos oikein paljon kaikista käytetyistä puheenvuoroista. Kun laitamme yhteiset voimamme ja kaiken tietomme ja osaamisemme samaan koriin, niin ehkä voimme löytää ratkaisuja tämänkin ongelman korjaamiseksi.

20.43 Anders Norrback r: Ärade talman! Jag ska inte förlänga det längre, utan jag konstaterar att vi är ganska eniga om problemet — där vi kanske har lite olika synpunkter på hur det ska lösas.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

Arvoisa puhemies! Tässä on kuitenkin kyse aika laajasta ongelmasta. Tässä on viitattu suisiin, on viitattu valkoposkihanhiin ja niin poispäin. Kun suojelemme uhanalaisia eläimiä, lintuja ja niin poispäin, niin ne ovat tosiaan uhanalaisia. Mutta meillä ei ole mitään toimivaa järjestelmää sille, milloin saavutetaan se kanta, kun se tasapaino meidän luonnossa horjuu toiseen suuntaan. Tähän pitäisi panostaa minun mielestäni tulevaisuudessa paljon enemmän. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Näin keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 20.44.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 21.36.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 18 käsittelyä. Keskustelu jatkuu.

21.36 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Taisin olla ainut, joka siinä lopussa jäi ilman puheenvuoroa. Toki sen kovin myöhään varasin.

Merimetsot lyhyesti sanottuna sotkevat saaristoamme, sotkevat mökkipihoja. Tämän voi kiteyttää sanoihin ”lyijyä tai muovihauleja”. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.